

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem n. dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Čast Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem!

Sicer mrzla ali kaj lepa je bila prva sv. noč pri Betlehemu, ko se je narodil naš Odrešenik Jezus Kristus, Sin božji. Saj so takrat nebo razsvetljevali angelji krilati, ki so pastircem naznanili rojstvo Zveličarjevo ter veselo prepevali: »Čast Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so dobre volje!«

Jutri zvečer se bomo zopet te vesele noči tudi mi verni Slovenci spominjali in vsepovsod najsijajnejše obhajali. Razsvetlili bomo svoje hiše, razsvetlili cerkve; da, naj le bo svetla sv. noč, saj se je v njej narodil Sin božji, o katerem edinem veljajo besede: »Jaz sem luč sveta.«

Ali pa je tudi politično nebo v Avstriji letos o Božiču svetlo in jasno? Žal, da moramo priznati, da ne! Politično nebo je pri nas oblačno, z gromonosnimi oblaki skoro do cela prekrito, da zvestega Avstrijca groza obhaja. Saj so vsakemu, kdor kak časnik prebira, znani žalostni dogodki, ki so se na veliko sramoto Avstrije dogajali v državnem zboru, pa tudi krvave rabuke na Dunaju, v Gradcu, po mnogih nemških mestih na Češkem in v Pragi. Koncem minolega meseca je marsikdo vzdihoval: Leto 48. je zopet tukaj!

Državni zbor, od koder mi izvenkranjski Slovenci edino pomoč pričakujemo, je preložen, poslanci so morali domov. Grof Badeni, ki je bil Slovanom pravičen, moral je odstopiti, in ministerski predsednik je postal baron Gauč, ki še dozdej ni pokazal, dasi je imel dovolj prilike, da je naklonjen sv. kat. cerkvi in pravičen Slovanom.

Taka je sedanja vlada, kako pa je ljudstvo? Nemci po mestih in tudi na kmetih po Češkem so kakor besni. Slovani pa smo do dna duše užaljeni, zakaj? Gledali smo strmé, kako je skoraj do cela izpodkopana avtoriteta ali spoštovanje do predpostavljenih, in to je največje zlo zadnjih dogodkov in to zlo imajo državnozborni ropotarji na svoji vesti.

Kako pa je na Ogerskem, torej v drugi naši državni polovici? Ondi še je politično nebo bolj temno, kakor pri nas; tamkaj vlada madjarski kruti liberalizem, ki neusmiljeno zatira sv. cerkev in Slovane. Ob enem pa mladi Košut pridobiva vedno več privržencev, kateri po vsej sili hočejo neodvisno Ogersko, in ako se jim kedaj to posreči, kar Bog obvaruj, potem naša mila Avstrija ne bode več velemoč.

Preveč temno je torej politično nebo zdaj v Avstriji; vendar pa Slovenci ne obupajmo! Saj nam na njem migljajo še tri zvezde, zvezde, ki nam boljšo bodočnost obetajo. Prva zvezda je mogočna desnica državnega zbora, ki bolj krepko skupaj drži, kakor kdaj poprej. Vodi jo krščanska pravičnost in v njej niso

samo Slovani, ampak tudi katoliški Nemci. Druga zvezda je vzajemnost vseh avstrijskih Slovanov: Brat brata ne sme zapustiti! Tretja zvezda pa nas je ta teden izredno razveselila: Katoliška stranka na Kranjskem ponuja narodni stranki mir in spravo.

Da, mir in sloga naj vlada po Slovenskem! Na Slovenskem ne sme vladati liberalizem, ki je vsakemu narodu poguben, posebno pa še nam, ampak naj naš narod vedno in vedno vodi staro, dobro izkušeno geslo: »Vse za vero, dom, cesarja!« — Angelji so na sv. noč popevali: »Čast Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem!« Da, dajmo Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, bližnjiku, kar je bližnjikovega! Ta nauk naj velja za vse avstrijske narode, in morda že drugo leto bomo slavili prav veseli Božič!

Papeška beseda v katoliškem pol. društvu konjiškem.

Kvaterno nedeljo po večernicah se je zbralo lepo število društvenikov v praznično okinčani sobi »katol. polit. društva v Konjicah«. Prva in glavna točka temu zboru je bila prvomestnikova beseda o biserni sv. maši papeža Leona XIII. Pred oči se nam je stavil velik pomen papeštva v raznih stoletjih sv. katol. cerkve, posebno pa se je povdarjal svetovni pomen verske resnice, da so papež nezmotljivi učitelji in voditelji vesoljne cerkve Kristusove na zemlji. Sedaj tako razupitega »parlamentarizma« na srečo sv. cerkev ne pozna.

Društveniki so se povabili, da naj, kar jim bo največ mogoče, slovesno obhajajo novega leta dan, praznik papeževe biserne sv. maše. To so tudi vsi obljubili storiti, če bo mogoče, še bodo krese zažgali. Zato ni čuda, da se je potem z burnim odobravanjem in soglasno vsprejelo pismo udanosti, v katerem se prosijo naš mil. knezoškoč, da blagovolijo sv. očetu primernim potom naznaniti »prenežna čutila otroške udanosti in neomahljive zvestobe« vseh udov — tega od dveh papežev opetovano blagoslovljenega društva — do rimske stolice.

G. dr. Rudolf je potem utemeljeval predlog društvenega odbora, da današnji zbor »katol. polit. društva v Konjicah« pritrdi »Izjavi«, katero je našemu podobno društvo v Ljubljani sklenilo dne 10. decembra kot dolžno zahvalo desničarskim klubom državnega zbora za njihov »manifest«, ki se je prečital iz 50. številke »Slov. Gospodarja.«

Predlog se je vsprejel z velikim navdušenjem ter se je soglasno izreklo zaupanje slovenskim poslancem. Ta sklep se je nemudoma po brzojavu naznanil državnemu poslancu vlč. g. kanoniku dr. Gregorécu, kot

prvomestniku »Slov. društva«. Največjega zaspanca so morale predramiti in zbuditi k narodnemu delu navdušene besede, katere je spregovoril društveni g. tajnik o naši bodoči organizaciji. Njegove besede so se naslanjale na djanske pojave zadnjih dnij. K tej točki sta se oglasila še dva druga govornika, ki sta podajala praktičnih nasvetov, kako se nam je »organizovati«, da kmalu pridemo na domačih tleh do pravice, ki nam gredo po božji in po cesarski postavi.

Mirno, a prepričevalno je spregovoril poslednjič društveni g. blagajnik »besedo našim delavcem«, besedo, katero je povzel večinoma iz okrožnice Leona XIII. »papeža delavcev«. Da bi vendar ubogi delavci spoznali, dokler še ni prepozno, kje da so njihovi pravi prijatelji in odkritosrčni zagovorniki! Pri sovražnikih sv. cerkve si teh pač zaman iščejo!

S trikratnim burnim živio-klicem na sv. očeta, kakor na našega svetlega cesarja, se je zborovanje zaključilo v najlepšem redu. Konjičan.

Kako se Spodnji Štajar pripravlja za Pruse.

(Dalje.)

Prave trdnjave nemštva oziroma prusaštva so mesta in trgi spomočjo svojega meščanstva. Ko je začetkom tega stoletja liberalizem stopil tudi na avstrijska tla, poprijelo se ga je najprej nemško meščanstvo, pa tudi kmalu jelo se zavedati svoje narodnosti. In že leta 1848. vidimo, da se nemško liberalno meščanstvo poteguje za predpravice, ki bi jih naj imelo pred drugimi stanovi in drugimi narodnostimi, in da si hoče prisvojiti vlado v Avstriji. Meščanstvo svoje težnje ni popustilo in leta 1861. se mu je posrečilo, nadvlado v istini si priboriti; to nadvlado vedelo si je s krutostjo in brezvestnostjo ohraniti do današnjega dne. Ta doba bila je vzlasti za duhovnika, kmeta, malega obrtnika in delavca, za Slovana pa sploh doba groze; vladajoča zmes imela je oko in srce le za svojo korist in Slovana sovražila na smrt. Vse zakonodajstvo od leta 1861. (od leta 1867. le za našo polovico države) meri na to, da se liberalnemu, ali bolje požidovljenemu nemškemu meščanstvu, sestajajočemu iz židovskih borzijancev, velikih in srednjih obrtnikov, velikih kupcev, tovarnarjev, trgovcev, podjetnikov in najvišjih uradnikov, torej požidovljenemu nemškemu meščanstvu, katero je podpiral stan učenih, in kateremu je služilo časništvo, na račun drugih stanov polnijo žepi in da se zatira vse, kar se temu stavlja v bran, torej katoliška cerkev, Slovani, in ostali stanovi. In res je ta takozvani tretji stan v 36ih letih dobil skoro ves imetek, kar ga je v državi, v svoje roke, zato pa tudi nižje stanove kakor male obrtnike, kmete in delavce, pa tudi plemstvo pritiral do propasti, iz katere preti smrt: gmotna, нравna in narodna. Ali nima ta stan danes malone vsega imetka v rokah: denar nakopičen po bankah, hranilnicah in v zasebnih kasah, hiše, zemljišča, tovarne in druga podjetja? Komu je država naša dolžna svojih 8,025,000,000 gld. če ne židom? Koliko nezadolženih kmetij imamo in kdo so upniki? Koliko kmetij še sploh je okoli nemško liberalnih mest in trgov? Čegavi so najboljši vinogradi Slovenskih gor in Haloz? Čegave so tovarne, čegava druga podjetja kakor toplice Rimske, Laške itd.? In to bogastvo v rokah liberalnega nemškega meščanstva je zopet jeden izmed činiteljev, ki nas germanizujejo, in menda prvi. Odkar obstoji naša zveza z Nemčijo, tira se pa germanizacija s posebno krutostjo, ker je dobila nov stvaren smoter, namreč da nas spravi pod prusko krono. Otroci slovenskega

viničarja, služkega nemškemu meščanu, morajo obiskovati nemške šole, on in njegovi ljudje morajo z gospodarjem govoriti nemški, slovenski kmetič mora, če hoče od meščana ali hranilnice imeti posojila, zanj prositi nemški, in gorje mu, če bi se pri volitvi drznil slušati boljši glaš svoje vesti, gost, sedeč v gostilni, mora kadar zakrulijo pijani meščanje »Wacht am Rhein«, spoštljivo vstati, če se noče tvegati, da po njem pljuvajo in ga sunejo skoz duri.

To z večjega dela napuh, in ta napuh se je zopet z večjega zredil po denarju. Če se nam kedaj naj navadno godi bolje, bode treba delati na to, da nekaj tistega denarja steče iz polnih malh scasoma v naše plesnive mehurje, in da bodo ti-le jeli strčati. Tega pa mi štajarski Slovenci sami ne zmoremo, tudi vsi Slovenci skupaj ne, ampak temu sta le kos državnozborska večina, ki brani zatiranje, kakor sedanja, in pa vse ljudstvo avstrijsko, kolikor ga stoji na njeni strani, če delujeta vzajemno. Državnozborska večina bi imela sklepati zakone, ki so nam v korist, pogubne pa razveljaviti, ljudstvo pa biti poučeno, da od svojih poslancev pravo terja, in med seboj urejeno, da se po medsebojni podpori okrepi, da se svojih sovražnikov, ki mu ne bodo dali miru, brani, in da večino obdrži, skratka imelo bi biti organizovano. Vzajemno delovanje parlamentne večine in organizovanega ljudstva bi ne moglo ostati brez uspehov. Prvi bi bil, da bi se razrušila naša zveza z Nemčijo. Kako to? Nemčija nas je ujela s tem, da nam je naredila strah pred Rusijo; v resnici pa je imela le ona strah pred Francijo, ki 70. leta ne more pozabiti, in hotela si je pridobiti vpliv na naše notranje stvari. Pri letošnjem dogovoru našega, cesarja z ruskim se je pokazalo, da je bil naš strah prazen. In Avstrija torej prav za prav nima več uzroka, biti zvezana z Nemčijo; to zvezo vzdržuje le svojim Nemcem, zastopanim v tretjem stanu, torej židovskemu, prusaškemu nemštvu na ljubo. Ko bi se pa odločno pokazalo, da ta nima več prihodnosti, padli bi tudi okovi, ki nas priklenjajo na Nemčijo. S tem bi bila pot do naših navadnih idejalov z večjega uglašena, in jeli bi se tudi gospodarsko jačiti.

Cerkvene zadeve.

Cerkev Matere Milosti v Mariboru.

Od več strani nas poprašujejo naši dragi dobrotniki in Marijini častilci, kako nam kaj gre pri našem blaženem in trudapolnem delu — pri stavbi veličastnega Marijinega svetišča v Mariboru? V veliko tolažbo in veselje vseh naših blagih dobrotnikov moramo pripoznati, da se mila in ljubezniva roka Marijina povsod vidi in kaže in zatorej naše bogoljubno delo mirno in lepo napreduje. Novi zvonovi že davno pojejo v krasnih zvonikih; nova cerkvena ura že dolgo časa bije in cerkev krasijo nova okna. Zdaj cerkev slikamo in kinčamo in naša želja je, da bi se slikanje dokončalo v prihodnjem letu, ko bomo slavili zlasti jubilej našega vkupnega očeta in po milosti božji našega velikega cesarja Franca Jožefa. Novi družniki zmiraj pristopajo — naša družba šteje blizu 50.000 udov — in zdi se nam, da preblažena Mati božja nove pokličje v svojo družbo, če stari družniki pozabijo na svoje dolžnosti. Sicer pa moramo izreči, da večinoma družniki ne pozabijo na milodare, temveč z veliko gorečnostjo in skrbjo prinašajo Materi Milosti svoje — darilce. Obhajamo namreč vsaki mesec slovesno sv. mašo na čast sv. angelov veruhov vseh družnikov, da bi jih sv. angeli opominjali na ob-

ljubljene milodare, in ti nebeški prijatelji našega bogoljubnega dela storijo to tako milo in ljubeznivo, da družniki nimajo miru, dokler svojega darilca ne prinesejo! — V imenu preblašene Matere božje, Matere Milosti, izrekamo tukaj svojo srčno zahvalo vsem blagim našim dobrotnikom in družnikom za vso dosedanjo pomoč in enako milo in ponižno prosimo, naj nas tudi v prihodnjem letu ne zapustijo!

Sklepamo svojo srčno zahvalo in milo prošnjo z geslom, ki smo si ga izvolili za svoje bogoljubno delo:

Vse **po** Mariji! Vse **z** Marijo!

Vse **v** Mariji! Vse **za** Marijo!

Frančiškanski samostan v Mariboru, dne 8. decembra 1897. P. Kalist Heric, gvardijan in predsednik Marijine družbe.

Ponižna in srčna prošnja.

Zunaj mesta Maribora stoji lepa in prav priljubljena cerkev sv. Jožefa. Ta cerkev potrebuje popravila vse povsodi — okna so vsa prhka in še odpreti se ne smejo, ker bi veter vse zdrobil, tako slaba so; obhajilne mize ni; križev pot je star in le za največjo silo, tlak se krha pri vsakem snaženju; slikanje cerkve je jako potrebno; orgle so od leta 1756., torej jako stare in ne za rabo več — koliko je malih popravil, še omenil ne bom! Ponižno torej prosim vse ljubljence sv. Jožefa, da mi po svoji zmožnosti pomagajo prenoviti in ozaljšati to svetišče sv. Jožefa. Gotovo bo sv. Jožef vsako najmanjše darilo obilno povrnil že tukaj na zemlji, posebno v smrtni uri s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu. Vsa darila naj se pošeljo na: »Slavno predstojništvo sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru.«

Fran Javšovec, superijor misijonarjev.

Gospodarske stvari.

Dobri svéti za to in ono.

(Dalje.)

17. Nova kava.

Rastlina *Astragalus boeticus* (švedski kozinec) nedomestuje nam s svojim plodom tako znamenito pravo kavo, da je od kuhane in zmešane z mlekom ali smetano ni moči razločiti, kar se okusa tiče, od prave kave. Ta rastlina se uzadovolji z vsako zemljo ter na prostoru 20 kvadratnih metrov rodi toliko semena, da zadostuje jedni rodbini za celo leto za napravo pijače, ki lahko povsem tekmuje s pravo kavo, gledé kakovosti pa je še celo prekosi, ker obsega v sebi znatno množico redilnih snovij, nima pa vendar v sebi snovij dražilnih (kofeina), radi katerih je kava otrokom in slabotnim ljudem škodljiva. Priporočamo gojiti to rastlino vsakemu, kdor ji more na vrtu ali polju privoščiti nekoliko prostora. Seme se dobiva v Hrudimu (Chrudim, Češko) pri vrtnarju Trt. Jeníku, kateri jo prodaja po 20 gr za 12 kr. z navodom, kako je treba to rastlino negovati (gojiti).

18. Da kokoši po zimi bolj nesejo.

Amerikanci so razvideli, da kokoši kaj rade jedó španski poper, to je na prah stolčene luskinne španskega popra, ki se neguje kot okrašujoča rastlina marsikje tudi pri nas. Amerikanski kokošorejci dajejo sedaj vsak drugi ali tretji dan kokošim v hrano jedno žlico tega popra, dobro pripravljene. Z uspehom so močno zadovoljni. Po tej krmi jamejo kokoši po zimi kmalu nesti. Ker pa ta poper deluje kot dražilo, razume se samo po sebi, da se v njega rabi ne sme pretiravati.

Podobno dražilo je tudi seme navadne velike koprive, po katerem kokoši isto tako zgodaj začnejo nesti.

19. Sredstvo, da te po zimi v noge ne zebe.

Izkušen človek piše: »Po zimi me je vedno preveč zeblo v noge. Imel sem volnene in pavolnate nogavice, lanene obujke, toda zmerom me je neusmiljeno zeblo v noge. Pozneje sem namesto obujk rabil slamo; v tem slučaju me sicer v noge toliko ni zeblo, toda povzročala mi je neprijetnosti pri obujanju in sezujanju. Prišlo pa mi je na misel rabiti namesto vsega tega — papir. Vzel sem jedno polo časopisa, zavil vanj nogo kakor v obujko in naj si je bil mraz, kakoršen je hotel, lahko sem vztrajal v škornjih, stal v snegu, ali na ledu in nikdar me ni zeblo v noge«. Lahko mogoče, da je to resnično in radi tega tudi vredno, da se poskusi.

20. Kitajski kit.

Večkrat se pripeti, da se komu odkrhne kak kos steklenice, svetilnice, váze, ali kake druge steklene ali porcelanaste posode, ki potem ni več za rabo. Takšna posoda se dá dobro sklejati s kitajskim kitom, ki se pripravi tako-le: Vzame se 54 delov apnenega praška, 6 delov galuna in 40 delov sveže krvi, ki se dobro zmeša. S to zmesjo, cementu podobno, kitajo Kitajci steklo, porcelan, mramor in druge podobne predmete, ali pa tudi natirajo ž njim zidovje svojih hiš, kotle itd. Ta kit je zelo močan ter drži dobro na toplem in na mrzlem.

21. Zmrzla jabolka ali hruške

se denejo v kako posodo ter polijejo z mrzlo vodo tako, da ta stoji za 2 cm nad njimi. Jabolka ali hruške se kmalu pokrijejo z ledom; led se otre s suhim suknom in jabolka se denejo v toplo sobo, da se posuše, na kar postanejo zopet rabljiva.

22. Da petrolej bolje sveti.

Ako petrolej ni čist, kaže se njegov plamen rudeč, se kadi, poka, ugasne, ali pa se včasih celo ves vname. Da bi petrolej bolje svetil, vsujmo vanj v svetilnico nekoliko kuhinjske soli. Petrolej gori potem jasneje ter se ne vname tako kmalu.

23. Sadimo lipe!

Lipov cvet ponuja čebelam mnogo strdi in poslednje je čebelar zmerom vesel. Žalibog, da je čas za nabiranje strdi tako kratek! Zato bi bilo kaj primerno, da bi se čebelarji v pomladi dogovorili ter jeli saditi lipe, da bi imele čebele dalje pašo. Saditi pa je treba različne vrste lip, ki ne cvetó vse ob enem. Najprva cvete letna lipa z velikim listjem, kakih 14 dni za njo pa zimska lipa z drobnim listjem. Pozneje cvete še ameriška srebrna lipa (*Tilia alba*), najpozneje pa srebrna ogerska lipa (*Tilia tomentosa*), ki cvete do avgusta. Vsak razumen čebelar moral bi skrbeti, da se število teh lip v okolici pomnoži. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 27. decembra v Vitanju. Dne 28. dec. v Spielfeldu. Dne 29. dec. v Imenem (za svinje). Dne 30. dec. na Bregu pri Ptujju (za svinje).

Dopisi.

Iz Celovca. (Doslednost; značaj nemškutarjev.) Kje je doslednost avstrijskih »prusakov«? Znano nam je, kako so romali povodom 80letnice nemškega lisjaka, znanega Bismarka, avstrijski »prusaki«, v prvi vrsti štajarski in koroški, da se mu poklonijo in mu zažigajo kadilo, saj je le on njihov edini pravi

bog. Tudi se še prav dobro spominjamo, kako laskavo se je »trolasec« zahvalil svojim častilcem, na rekel bi »božanskem« pohodu, rekoč: »Skrbite za domače avstrijske razmere!« Pameten človek bi mislil, da si bodo njegovi strastni častilci vzeli te besede k srcu in se po njih tudi ravnali; zakaj vse, kar je kedaj ta zakleti sovražnik naše mile Avstrije storil ali zapovedal, izpolnjevali so ti po velikogermanskem duhu njegovi zvesti sinovi do pičice, in mu še pomagajo graditi »Veliko Germanijo«. Sedaj pa nam odgovorite, dragi »bismarkovci«, kako pa je to, da ste gori omenjene besede svojega v nebesa kovanega očeta tako hitro in popolnoma pozabili? Se li vjemajo vaša poslednja dejanja po štajarskih in koroških mestih z besedami in naukom, katerega vam je dal vaš »bog«? Ali tako »skrbite za avstrijske razmere?« Kje je vaša doslednost? — S pomemčevanjem gine vera. Živ dokaz za to trditev, dragi čitatelj »Slov. Gosp.«, ponuja ti celovška okolica. Ako gre ta ali oni duhovnik po opravkih ali na izprehod na nemško, bolje pomemčeno stran mesta, ne bode ga nobeden pozdravil — k večjemu kakšna stara ženica se še spominja svoje krščanske dolžnosti in ga spoštljivo pozdravi z »Hvaljen bodi Jezus Kristus« — temveč vidi zoperne obraze, ki bi ga najraje »kosmatega pohrustali«. — Čisto drugače pa se obnaša še slovensko ljudstvo na južni strani celovškega mesta. Tu vidiš prijazne obraze slovenskih kmetov, ki te z zelo malimi izjemami prav spoštljivo pozdravljajo, da moraš klobuk časi skoro v roki nositi. Če hočemo torej biti verni katoličani, le ne k nemškutarjem, da ne pridemo ž njimi v pekel!

Iz Celja. (Božičnica pri čč. šolskih sestrah.) Ganljiv prizor je bil, ko smo se otroci, veliki in majhni, dne 20. dec. zbirali okrog krasno ozaljšanega in razsvetljenega božičnega drevesca. Po kratki molitvi se je naglo vršila točka za točko ukusno urejenega vsprejeda. Petje se je menjavalo z lepimi podobami, katerih glavna oseba je bil mili Jezušček, ljubeznivi deček prijatelja naše slov. mladine dr. V. — Predno je prebлага gospa soproga dr. V. razdelila obleko med uboge otroke, so jim preč. g. opat v kratkih besedah razložili pomen božičnega drevesca. Med drugim so jim povedali to lepo resnico, da so vsi podobni Jezusu v tem, ker so ubogi. Naj ga pa tudi posnemajo v čednostih, posebno da naj bodo pobožni in pa vsem hvaležni. — V imenu obdarovanih 100 otrok sta se deklica P. v vezani in fant K. v nevezani besedi iskreno zahvalila. Po razdelitvi smo se kmalu razšli, obdarovanci so hiteli vsak proti domu z lepim darilom. Dasiravno jaz nisem dobil nič, vendar moram trojno zahvalo izreči na tem mestu, in sicer: preč. g. opatu, čč. šolsk. sestram za skrb in trud, ki so ga imele s to veselico, posebno pa onim blagim dobrotnikom naše revne dece, kateri so z lepimi darovi otrokom in nam pripravili to veselje. Bog povrni stoterno! Slovenci, ne zabite tudi prih. leto ubogih otrok!

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. (Volitev okr. zastopa) je za nas srečno končana. Dne 13. decembra je volilo veleposestvo, dne 17. dec. pa občine. Skupina veleposestnikov nasprotna stranka ni motila, torej se volilo jednoglasno. Drugače je bilo dne 17. dec. pri občinah. Že na dan volitve iz veleposestva smo dobili list v roke, na katerem so bili natiskani kandidatje nasprotne stranke. A kako smo se začudili, ko beremo na prvem mestu ime okr. sodnika, g. dra. Kronvoglna! Politika je bila res izvrstna, ker g. sodnika visoko spoštuje celi okraj. Toda, gospôda, prepozno ste ustali! »Slovan gre na dan« in take limance ne vlečejo več. Ako vam je g. dr. Kronvogl tako na srce prirastel, volite ga v svoji skupini trgov, kakor ste to radi storili pri prejšnjem sodniku, g. Morocutti. Priporočamo vam

še, ako hočete zopet kedaj miroljubnega sodnika, gosp. dr. Kronvoglna, zlorabiti za svoje namene, da mu v naslovu vsaj privoščite pridevek, ki si ga je sam zaslužil, namreč doktor. Torej agitacija je bila dobro osnovana, pa pomagala ni nič. Izmed 75 volilcev je bilo 63 naših, kateri so vrlo oddajali listke za krščansko-narodne kandidate. Prišlo je sicer med dvema kandidatom do ožje volitve in to med našima, ker se volilci zaradi jednega niso mogli zediniti, pa ne zavoljo osebe, ampak zavoljo kraja, kateri naj bi bil zastopan. Stvar je namreč taka: Nemško misleči in čuteči »purgarji« so za svoj nemški denarni zavod dosegli jednega zastopnika na škodo veleposestva. Na tak način so jednega nam odkrhnili in težko nam je bilo določiti, kateri del okraja naj ta primanjkljaj trpi. Sicer pa nastavljanje krajevnih kandidatov ni lahko, kar vsi spoštovani volilci blagovolite vsprejeti v prijazni prevdarek. Vsaka občina ne more imeti svojega zastopnika, ker jih je nad 40, zastopnikov za obe skupini pa samo 15, med tem ko oba majhna trga s svojim zastopnikom za trgovino in obrt jih imata 9, kar je očitna krivica. Vrhu tega, da se ne more vsaki občini ustreti, pa še moramo v poštev jemati zvitost nasprotnikov, katera terja od nas modrih in izvrstnih mož, ki bodo z besedo in dejanjem kakor skala stali za našo reč. Vsi spoštovani volilci in vsi občani ste torej lahko zadovoljni z izidom volitve. Hvala Vam in vsa čast!

Od Marije Snežne. (Vse doseže, kar mu drago — Slovenski oratar!) Slovenec je sposoben za vse; česar koli se loti, vse doseže, vsega se nauči; in to nam dokazuje tudi naš tukajšnji pevski zbor. Pred kratkim sem omenil v tem listu važnost petja za razvoj naroda ter izrazil željo, da bi se tudi naši fantje začeli uriti v petju. In res, moje besede niso bile zaman. Vrli tukajšnji mladeniči so se odzvali želji ter se res začeli prav pridno in z vidnim veseljem učiti lepega, umetnega petja. In človek bi si skoraj ne mogel misliti, da si bodo v tako kratkem času ogladili svoje krepke glasove ter že prepevali lepe pesmice, če bi se sam ne bil prepričal o tem. Še le kakih 20 dnij se vadijo mladeniči po večerih v čitalnici in vendar so nas že parkrat razveselili celo v cerkvi z lepimi Marijinimi pesmicami. Da res, nekako strmeli smo, ko smo predzadnjo nedeljo nenadoma zaslišali pri pozni službi božji novi moški zbor na koru zapeti mило Marijino pesmico »Marija, mati ljubljena«. Marsikdo je omenil, češ, iz teh pevcev še bode nekaj. In res, ti krepki in za prvi čas že dokaj čisti glasovi še bodo marsikaj dosegli in prinesli novega življenja v našo že na nemški meji ležečo faro. Zato pa, vrli fantje, le pogumno naprej, ne ustrašite se, najhujše ste že prestali in sedaj je potreba le pridnih vaj, zakaj vaja ravno vstvari mojstra. Prihajajte še v bodoče radi, kakor ste pričeli, polnoštevilno vsaki večer v čitalnico, da se bomo tamkaj vežbali in potem preživeli skupno marsikatero prijetno urico, prepevajoči mile slovenske pesmice, katerih milobo in lepoto priznava in občudujejo celo naši nasprotniki. Le pogum, mladi nadepolni pevci, pogum in vstrajnost in dosegli boste tudi vi, kar je že doseglo toliko vaših tovarišev, tudi priprostih kmetiških fantov!

Z Vranskega. (Odstop načelnika okrajnega zastopa na Vranskem). Dne 16. dec. je imel zastop na vranski okraj glavno sejo. Zanimive so jesenske seje, ker se izvé, kako gospodarijo občine, in tudi, kako se počuti okrajna blagajnica. Nobena občina se ni tako izdatno »poboljšala« s svojim proračunom, kakor braslovška, koja je imela letos le 16% priklad, a za leto 1898. želi svojim občanom v žep seči po 50%. Doba zlatih časov nizkih občinskih priklad je nemara s tem letom minol tudi za zavidane Braslovčane. Bodo

zato pa poleg trške šole še dve drugi imeli. Lep napredek! — A tudi okrajni proračun kaže za leto 1898. napredek. Za novi okr. ubožni zaklad je potreba prve podlage, za novo št.-jursko namenjeno cesto kaže prvo tretjino pripraviti, za zboljšanje živinoreje se je 240 fl. za nakup bikov odmerilo. — To in ono je nanese, da se bo za 4% več potrebovalo, kakor nekaj minolih let. Za davkoplačilce gotovo to ni veselo voščilo za novo leto. A potolaži se, vranski okraj! Drugo jesen bode potreba še nekaj klinov višje stopiti po lestvici okr. prikklad in še globočje seči v žep. Polzelani so želeli leta 1883. opuščeno okr. cesto nazaj spraviti v okrajno oskrbovanje, in Braslovčani še tudi nimajo samih okr. cest. In res, ugodni čas svoje večine bi bilo škoda zamuditi. Braslovčani so podali roko Polzelanom, in priskoči še reška močra glava. Po številu je vedno bilo 11 glasov več kakor 9, torej prideta obe cesti k okrajnim jaslom. Pravijo, da je to glasovanje vzdignilo načelnika raz častni stol, ker ne more odgovornosti prevzeti za gmotne posledice tega glasovanja za svoje koristi brezobzirno skrbeče večine.

Iz Rogatca. (Volitev v okrajni zastop.) Začetkom minolega leta smo imeli najlepše nade, da zmaga narodna stranka pri volitvah v okrajni zastop. Šlo se je za veleposestno skupino; kdor zmaga v tej, bo gospodar vokrajnem zastopu. Takrat smo imeli v omenjeni skupini dva glasa večine in zmaga nam je zagotovljena, da se vršijo volitve v pravem času. Meseca decembra lanskega leta so volile občine svoje volilne može v okrajni zastop. Volitev bi se imela postavno vršiti spomladi. In bi se bila, da ne bi zapazili v reklamacijskem obroku nemškutarji, da so v manjšini. To jih je poparilo. Kaj storiti? Okrajnega zastopa nikakor ne iz rok! G. Migliču bi splaval po vodi za služek pri popravljanju cest, kanalov in mostov, dr. Šuster pa, debelo plačan od okr. zastopa, se je zbal za vodstvo pri pevskem društvu in gasilcih — za bolnike mu ni posebno mar — in sklenilo se je s pomočjo nekega gospoda, ki je dolžen hvaležnega se skazati Rogačanom zavoljo prejete bakljade in podoknice — sklenilo — zavleči volitve vsaj do konca leta. V tem času so se pa nemškutarjem srečno izvalili v veleposestni skupini trije novi glasi, o katerih še bo razpravljalo upravno sodišče. Nam je umrla neka veleposestnica, enega je bolezen priklenila na postelj. Znašel se je vrhu tega slovenski Judež pod Donatom, kateremu so duhovniki in slovenske posojilnice pripomogle na konja, in zmagali so nemškutarji v pretečenem tednu. Dvajset nemških nacionalcev bo zopet komandiralo popolnoma slovenski okraj in gospodarilo s slovenskim denarjem. Rešili smo samo kmečko skupino z dvanajstimi vrlimi možmi. Pa še to nam je nameravala pogoltniti nemškutarska nenasitnost. Precej napeti so prišli na volišče podrepniki Rogačanov in delovali za njihovo gardo. Posebno se je repenčil in razžaljivo in surovo izzival slovenske volilce donaški župan, ko je uvidel, da propadejo nemškutarji. Nasprotno sta volila tudi št.-florijanska in kostrivniška župana, kar si naj dobro pomnijo slovenski volilci. Vsa čast pa volilcem svetokriških občin, ki so stali trdno, kakor Donat, ter volili edino, kakor en mož in v kmečki občini omogočili sijajno zmago narodni stranki!

S Krapja pri Ljutomeru. (Vojska zoper miši.) [Konec.] Poročevalec teh vrstic je za svoje sosedo prevzel na skrb 30 glažev. Za toto mero se je sporazrezalo 30 kil kmečkega kruha. Kruh se je v peči posušil. Prevreli in ohladili smo vodo ter primešali doposlano nam kužilo. S tekočino napojili smo osušeni kruh. Toti »trajét« smo odločili za krmo požrešnim prebivalcem po naših njivah. Od vsake hiše

se je potem podalo na polje kakor največ ljudij »na vojsko«. Vsaki »vojak« si je moral za »orožje« s seboj vzeti kakšno staro žlico. S temi žlicami smo zajemali kužilo ter ga devali v mišje luknjice. S totim kruhom bi se morale okužiti miši. In uspeh? Dopisnik je hodil navlaš enkrat še pred snegom orat, izoral je miši žive pa tudi mrtve. Nekateri so opazili, da miši bolehajo, da imajo po sebi kraste. Ko bi kužilo le kaj zdalo! Drugače bo slabo, ker po polju so se mišji zalegi pridružile ponekod že tudi podgane. Da je g. poslanec našej želji ustregel, to mu je pri poljedelcih naklonilo še večje zaupanje. Mi smo okužilo dobili brezplačno. Na Prekmurkem pa, to je, onkraj Mure na Ogerskem, tam miši ostrupljajo na stroške občinske. Na pr. Dobležovje, t. j. naša sosednja vas onkraj Mure, ona je kupila za 60 gld. zastrupila. Vsled tega tudi ob desnem bregu Mure, t. j. pri nas na Štajarskem, človek večkrat najde po katerega kavrana na zemlji mrtvega, ker se je na Ogerskem bil gostil z ostrupljenimi mišmi. Naše okužilo pa povzroči kužno bolezen menda samo med rodod mišjim. Iz tega zdaj ljudstvo sklepa, da so naši poslanci boljši, kakor ogerski. Prekmurci, t. j. Slovenci na Ogerskem pa pravijo, da njihovi »koveki«, t. j. madžarski poslanci za ljudstvo nič ne skrbijo. Pač resnica je: Prekmurci so velikega pomilovanja vredni, oni so zatirani reveži v obziru narodnem in gospodarstvenem. In do tega prepričanja je narodnej smrti prepuščenega prekmurškega Slovenca pripravila med ostalim tudi »vojska zoper miši«.

Iz Šoštanja. (Z m a g a.) [Konec.] Prišel je dan zmage. Da bodemo zmagali, smo imeli gotovo upanje, toda da bodo prišli naši volilci v tolikem številu, polno oštevilno, da se jih je tako malo dalo premotiti, to nas je osupnilo in silno ganilo. Čast Vam! Ko so prišli nasprotniki korporativno na volišče v lepi Rajšterjev hotel »Avstrija«, so takoj opazili, koliko je ura bila. Za to so bili razdraženi kakor sršeni in prav nobena stvar jim ni bila prav. Sklenilo so, se ne udeležiti volitve in na lep način pobegniti. Ker pa ni bilo lepe prilike, so jo za lase privlekli in kar naenkrat je zadonel glasen komando: »Gémer, marsch!« In šli so. S ponosom smemo reči, da imajo naši volilci, tudi najbolj priprosti, toliko prepričanja, da si ne bi dali na tak način komandirati. Uprizorili so torej »abzug« med burnim ploskanjem naših volilcev. Prišli so zopet pozneje volit v drugi razred. Konečen izid volitve je bil takšen, kakoršnega smo namerjavali: Mi 8 odbornikov, nasprotniki 4 iz drugega razreda, kakor smo jim bili prepustili. — Umevno je pač, da so nastopile potem za naše volilce vesele urice v veliki dvorani Rajšterjevi. Navdušeni govori so se vrstili, marsikdo je bil do solz ganjen. Hvaležni smo nasprotnikom, da so se udeležili volitve, pokazali so se v pravi barvi, v polni luči. Z letošnjo svojo agitacija so si zaprli za vedno vhod do gospodarstva v obč. hiši. S ponosom se smemo pa mi ponašati s svojimi volilci pred celo Slovenijo, rešili so kos zemlje naše, ohranili slovenski značaj Šoštanja.

Od Drave. (Nova nakana Prusov.) Berolinski časnik »Deutsche Zeitung« razglašča poziv, iz katerega posnamemo to-le: »Na Avstrijskem in sicer na Češkem, Moravskem, Kranjskem, Štajarskem in Koroškem obstoje že mnogo let slovanska tajna društva v namen, da kupujejo od Nemcev zemljišča ter jih naseljujejo s Slovani. Dosedanje delovanje teh društev je imelo velike uspehe, in vsled teh se Nemcem krči zemlja vidno od dne do dne. Nemška avstrijska društva, osnovana v varstvo nemške zemlje, opozorila so že večkrat na uničevalno delo Slovanov ter na vse strani klicala pomoči, ali vsikdar zastoj. Zadnji čas je, da se Prusi zganemo ter priskočimo stiskanim avstrijskim

bratom na pomoč. Osnujmo torej v Berlinu ali v Drazdanah glavno pisarno, ki bo posredovala nakupovanje posestev na Avstrijskem. Ta pisarna naj stopi v zvezo z avstrijskimi podružnicami »Nemškega šulvereina« in »Südmarke«, da ji naznanjajo posestva, ki so na prodaj. V to svrhu bi glavna pisarna tem podružnicam pošiljala posebne tiskane pole, katere bi bilo treba le izpolnjevati, te pole bi potem pisarna razpošiljala na razne pruske časnike, katere bi je imeli ponatiskati ali v posebnih prilogah izdajati. Izvršitve te misli pa naj se loti kako narodno društvo, ali naj se v to sestavi poseben odbor. Kolikor avstrijske Nemce poznamo, nas bodo z veseljem in z vsemi močmi podpirali.« — Ali je pri nas komu kaj znano o slovanskih društvih, ki kupujejo nemška posestva? Sama laž; pa izmišljena v to svrhu, da se več ljudij nalovi za peklenko nakano. In naši avstrijski prusaški časniki ta berolinski poziv ponatiskajo, in ni jih sram niti pred Slovani, niti pred nemškim ljudstvom, niti pred samim seboj. Tako delajo prusaki, mi Slovani pa še društva zoper »Südmarko« nimamo.

Iz kozjanskega okraja. (Pozor pred Rokom.) (Konec.) Kjer je le mogel, je surovo ščeval in hujskal zlasti proti duhovščini. Sedaj pa pošilja umazane liste in knjižure po vsem okraju. Oblastva, kje ste? Redite si gada ter grejete na lastnih prsih. Tatiči se obešajo, tatovi se izpuščajo. Slovenci kozjanskega okraja, pokažite mu povesod vrata temu gospodu in poštenjaku, ki si ne upa zreti v oči poštenega človeka! Mož je srednje velikosti, dobro rejen — ne godi se mokrčem preslabo —, obrit, le pod nosom ima rujave brke. Rok, ne hujskaj, ne ščevalj ter ne draži našega ubogega ljudstva, ti bodoči osrečevalec narodov, ti je spravljáš v še hujšo bedo. Ti kratiš dragi čas s pohajanjem — ljudstvo pa dela, da ga konec ni; ti se mastiš in popivaš po gostilnah s tujim denarjem, ki ti ga plačuje ubogi delavec s tresočo se roko, ljudstvo pa lakoté umira; ti hodiš v lepi, topli zimski obleki, ljudstvo se trese zime in mraza; ti izdajaš ta težko prisluženi denar za strupene, kužne liste in knjižure, ljudstvo pa tarejo dolgovi, mu poje boben, mu grozi birič. Stanuješ v dobrem, toplem stanovanju, ubogemu delavcu in kmetu pa curlja dež skozi strop na posteljo. Zakaj se nisi upal povedati poštemu človeku svojega imena? S kom si se bratil? Z lenuhi, potepuhi, brezverci! Lepšo plačo imaš kot marsikateri duhovnik, pa nisi študiral 12 let in vendar še učeš in hujskaš proti duhovniku, mu zavidaš pičle dohodke, mu zavidaš, ako so mu ljudje dolžni na pogrebih 20 do 30 in še več let! Če si kristjan, živi kakor kristjan, če pa nisi kristjan, zakaj pa praviš, da si kristjan?

Iz Slov goric. (V Štrihovcu) pri Št. Ilju bodo imeli ob novem letu občinske volitve. Koga bodo izvolili, ni težko uganiti. Brez dvoma pač sedanjega predstojnika, g. Šparla, kateri opravlja svojo službo že nekaj let v splošno zadovoljnost. Gosp. Šparl je v svoji občini spoštovan in priljubljen. Da je to, pokazala mu bo gotovo občina ob volitvi ter mu tako izrazila priznanje, da ji je vedel ohraniti mir in jedinstvo, kar je neprecenljiva dobrota. To znajo ceniti Štrihovčani. Prav to, da jo znajo ceniti, spričala bo volitev, pri kateri bodo gotovo vsaj vsi Slovenci oddali glasove g. Šparlu. Pa nekaj jih je dirnilo neljubo, namreč glas, g. Šparl misli odkloniti izvolitev. Če ima g. Šparl take misli, upajmo, da so samo skušnjave, bo vse zlahka premagal. Razumen mož kakor je, bo hitro izprevidel, da je prav on potreben občini, da jo vodi, drugače mir in jedinstvo ne bo dolgo tamkaj. A prebivati v občini, kjer se vedno kavsajo, je za vsakega neprijetno, tudi za g. Šparla bi bilo. Blagor cele občine zahteva, da ostane g. Šparl na svojem

mestu. Pouspeševati blagor cele občine gre pač nadosebno prijetnostjo. Tako gotovo, misli tudi g. Šparl, on je prepričan, da »vrli mož ne sme zase živeti«. Zato je pač opravičeno upanje, da bo mogel poročati »Slov. Gospodar« ob novem letu o srečnem, da sijajnem izidu volitve v Štrihovcu pri Št. Ilju.

Iz Podsrede. (Novi most.) Koncem meseca novembra je bil dodelan okrajni most čez Bistrico tik mesta, kjer se je pred nekaj leti potegnil velikansk plaz. Zgradbo mosta je oddal stari kozjanski okrajni zastop besnemu sovražniku cerkve in naroda slovenskega, kozjanskemu grajščinskemu oskrbniku! Podsredčani smo mislili si kaj prislužiti pri omenjeni zgradbi, a varali smo se. Ves zaslužek nam je pobral oskrbnik. Kamenje, pesek, apno, drva in drugo gradivo je dal zvoziti iz Kozjega na svojih, kaj še! na grajščakovih vozovih! Še delavce je imel svoje; zato ni čudno, da mu je toliko dobička padlo v žep. Nočemo sicer nikogar krivo soditi, mnenje ljudstva pa vendar smemo povedati in le-to si šepeta na ušesa: »Saj tako ni imel drugih stroškov, kakor da je izplačal delavce, zato si lahko zida lepe vile v Kozjem«. Ko je bil most dodelan, se je oskrbnik hotel pokazati dobrega kristjana. Kako dober kristjan da je, bi menda Kozjani utegnili nam povedati in naštetati njegova dobra dela. Pa tudi nam Podredčanom je dobro znano, kako so večkrat, vračajoč se od poznega opravila iz Kozjega, ropotali za nami težki grajščinski vozovi na grajščinsko žago. Žalostno le za okrajni zastop, da nosi polno skledo mimo gladnega brata že itak bogatemu, sitemu tujcu, ki v hudem mrazu gotovo dela ni izvrstno dovršil.

Iz brežiškega okraja. (Brezbrižnost ali nemškutarija.) Že dolgo časa nestrpnost opazujemo žalostno resnico, da slovenski narodnjaki občujejo ter si dopisujejo z uradi, odvetniki in notarji več ali manj v blaženi nemščini. Nikakor ne bi verjeli, ko bi se ne bili prepričali na lastne oči. Brezobzirno bomo o prvem ponavljajočem se slučaju objavili dotična imena. Gospoda! Posnemajte nekega kozjanskega kmeta, kateremu slavni kozjanski notar ni hotel legalizovati dveh slovenskih pobotnic. Pritožil se je in notar je moral potrditi in stroške poravnati. Slovenci, le zato, ker nikdo ničesar ne zahteva v slovenskem jeziku, je mogoč obstanek nemškim notarjem, odvetnikom, uradnikom itd. na Spodnjem Štajarju. Vzdravimo se vendar enkrat! Približuje se čas predpustni, čas ženitovanja. Slovenci! Odločno zahtevajte vsepoved slovenskih ženitninskih pogodb, da znate pozneje sami prebrati in da vam ne bo treba vedno zahajati v grajščino popraševati. Če greš ob uradnih dnevih k sodniji, našel boš po vežah in hodnikih — ne tožnike in zatožence — užitkarje v velikem številu. Kaj hočejo? Izvedeli bi radi, koliko imajo užitka zapisanega. Držijo sicer v rokah vsa dotična pisma, a le v zveličavni nemščini pisana, zato jih ne umejo, zato toliko potov in stroškov, toliko prepira in nemira doma. Slovenci zahtevajte, in vsak šolarček vam prebere in raztolmači!

Iz Kozjega. (Delovanje »gosp. bral. društva«) v Kozjem se krepko in veselo razvija. Dási je staro dobre štiri mesece, ima vendar 100 udov, 250 knjig in 12 časnikov na razpolaganje. Da je knjižnica tako bogata, se imamo zahvaliti v prvi vrsti preč. gosp. kanoniku kozjanskemu, potem čč. gg. župnikom poljskemu, št. viškemu in pištanjanskemu, provizorju št. peterskemu, nekaterim kmečkim mladeničem, ki so vsi darovali društvu veliko knjig, tako da jih je mnogo po več iztisov, katere bomo poslali prekmurskim Slovencem. Se-li pa tudi kaj čita? Gospod urednik! Ne boste nam verjeli, ako Vam povemo, da je bilo do danes (16. dec.) od 583 oseb izposojenih čez 2200 knjig in časnikov.

Oni mesec se je n. pr. izposodilo po 159 osebah 636 knjig in časnikov. Takega uspeha sami nismo pričakovali. Ni dneva, da bi si kdo ne izposodil kake knjige ali kakega časnika, ali da bi kdo ne čital v bralni sobi. Posebno veliko udov si izposojuje ob nedeljah, ko prihajajo k opravi. Ob nedeljah in praznikih nam je soba skoro premajhna. Zlasti nas močno veseli, ker prihaja tako lepo število mladeničev v čitalnico; mesto da po trgu postopajo ali po gostilnah popivajo, prebirajo skrbno časnike in knjige. Vrlega »Slov. Gospodarja« gre vsak teden po 6 iztisov med ude. Zanimivo je, kako se takorekoč trgajo zanj. Vsak petek popoldne ga prinese pismonoša, a vrli mladeniči že čakajo nanj ter si ga hitro razdelé. V nedeljo pa ga zopet vrnejo, da se drugim izposodi. V obče moramo, gosp. urednik, vam na čast, priznati, da »Slov. Gosp.« ljudstvo najrajši prebira. O, naši mladeniči so dobrega, dovetnega ali prejemljivega srca. Postavljanja okoli cerkve ob nedeljah in praznikih ne poznajo, krvavega pretepa ali poboja že ni bilo slišati več kot 25 let. Čast vam, vrli slovenski mladeniči! Kako lepo vas je videti po nedeljah, ko imate svoj sv. križev pot — 85 vas je —, kako lepo vas je slišati, ko ginljivo zapojejo: »Oj, pridite stvari . . .«. Kadar pa vas bo pri bralnem društvu tudi 85, takrat bo naše veselje popolno! Ako bi smeli, svetovali bi odbornikom slehernega bralnega društva, naj imajo prvo skrb zato, da se knjige in časniki izposojujejo na dom. Vsem udom, blagim in drugim podpornikom in prijateljem »gosp. bralnega društva v Kozjem« vesele praznike in srečno novo leto!

Od Save. (Lahko noč!) »Tiho, tiho, in po časi, da stopinja se ne glási«; zakaj pa? Da ne vzbudimo iz blaženega spanja narodnjakov brežiškega okraja, zlasti pa mestnih Slovencev; kajti njih velika večina dremlje, spi. O tem sem se prepričal, mudeč se nedavno v Brežicah. Tu pridrdra od severo-vshoda še precej eleganten voz, ki pa kmalu vkrene na dvorišče strastnega nemščarja, rojaka od Sotle, g. Druškoviča, ki vedno voli proti nam ter pošilja svoje otroke v nemško šolo. V »Narodnem domu« je menda lastniku — Slovencu omenjenega voza, dvorišče premajhno in hlev preslab ter kosilo predrago. Lahko noč, narodnjak! — Tam pred Matajzovo trgovino stoji cela vrsta tovornih vozov — slovenskih malih trgovcev iz K. itd. Osi se šibé, tako so naložili Slovenci nemškutarskega blaga, da je razpečajo pri svojih bratih doma. Boljši jim je plesniv nemškar Matajz, kakor vrla narodnjaka Varlec in Umek. Lahko noč, kupčevalci in odjemalci nemškutarskega blaga! — Zvečer sem si hotel v gostilni »Narodnega doma« razvedriti otožnega duha v družbi brežiških Slovencev. Močno sem se varal. Trije, štirje možicelji — to je vsa družba. Nekateri Slovenci so preponosni, da bi se mešali med ljudi »nižje vrste«, zato se le ob velikih slovesnostih prikažejo v »Narodnem domu«. A tudi ljudje nižje vrste razločujejo še »nižjo vrsto«, ti so pa kmetje in rokodelski in drugi pomočniki; zato se zadnji tako redko prikažejo v »Narodnem domu«, kakor prvi. Zato je pa tudi kmet, zlasti kmečki mladenič in rokodellec sam sebi prepuščen, kakor zajec v hosti. Večina slovenskih gospodov ga ne pogleda. Ni čuda, da o priliki nemških slavnostij z Nemci upije, pije in zabavlja, ni čuda, da zahaja rajši v nemčurske gostilne. Lahko noč, brežiški Slovenci! — Drugo jutro grem v sosedno vas Št. Lenart, kjer prebivajo boljši Slovenci. Res da! V narodni gostilni pri Petrišču mi je prav ugajalo, najbolj pa mladi gospodar, navdušen Slovenec. Pogovarjava se o brežiških razmerah, katere mi on še bolj razjasni. Pokliče sosedovega Janeza. Pripovedujeta mi, da sta že večkrat prosila brežiške Slovence, naj ustanové kmečko bralno društvo. Vedno so odgovarjali, naj

pristopimo k »Čitalnici«, česar pa naše kmečke razmere ne dopuščajo. Ta pa je bridka! Ljudstvo prosi kruha — duševnega, a ni ga, ki bi mu ga lomil. Lahko noč, gospoda! A še vas bom dramil, ako kmalu ne ustanovite kmetom primerne bralnega društva!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetleni cesarju je oni dan bil ogerski finančni minister Lukač, včeraj pa baron Banffy. — Gališki minister je postal Lechl, bivši moravski namestnik, s katerim pa Poljaki niso zadovoljni. — Oni deželni zbori, v katerih se ni bati narodnostnih preprirov, bodo koj po Božiču sklicani.

Češko. Shod čeških zaupnih mož v Pragi je bil izvrstno obiskan. Vsem poslancem se je izrekla zaupnica. — V Planu je zopet državnim poslancem izvoljen Iro, ki je v državnem zboru očitno lagal. O zaslepljeni nemški volilci!

Štajarsko. Edmund grof Attems je že imenovan deželni glavarjem. Mož je strasten Nемеc in baš on je kriv, da so naši deželni poslanci pred dvema letoma morali izstopiti iz dež. zbora. Ali bo zdaj zopet tako?

Koroško. Katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence priredi shod dne 26. dec. v Puhmi pri Rožku in v Borovljah, dne 27. dec. pa v Železni Kaplji. — Vrli »Mir«, kateremu prav veliko naročnikov želimo, je bil zadnjič konfisciran radi dopisa iz Dobre vasi.

Kranjsko. V nedeljo so na shodu katol. političnega društva v Ljubljani govorili dr. Šusteršič, dr. Žitnik in Povše za zedinjenje katol. in narodne stranke na Kranjskem. V ta namen se tudi vsi slov. državni poslanci zberejo dne 27. dec. v Ljubljani. Bog daj popoln uspeh! — Nov list, »Deutsche Stimmen«, je začel izhajati v Gradcu za kranjske in primorske Nemce.

Primorsko. Poveljnikom c. kr. mornarice je imenovan viceadmiral baron Spaun. — Slovenci so prav veseli, da je odstopil cesarski namestnik Rinaldini. — Novi namestnik Goëss je postal cesarjev tajni svetovalec.

Hrvaško. V Reki so pri občinskih volitvah zmagali Lahi-avtonomisti, ki se bodo branili zoper nove ogerske postave. — Potočnjak je od 70 saborskih sej izključen. — Sabor je vsprejel začasno pogodbo z Ogersko. Sicer pa Hrvati že mislijo na to, kaj jim bo početi, ako se avstro-ogerska pogodba ne sklene.

Ogersko. Gosposka zbornica je zavrгла postavo o pomadjarjenju vseh krajevnih imen. — Neodvisna stranka državnega zbora je baje voljna glasovati za začasno pogodbo z Avstrijo, toda ustanoviti se mora samostojna banka in urediti samostojno carinsko ozemlje.

Vnanje države.

Rim. Te dni so slovesno odprli rusinski kolegij ali visoko bogoslovsko šolo. Navzoč je bil tudi premiselski škof Čehovič, ki se je par dni poprej bil predstavil sv. očetu.

Italijansko. Ministerski predsednik Rudini že ima vso vlado skupaj, vendar tega ne more vesel biti, ker ima v parlamentu ali državnem zboru na svoji strani prav majhno večino, kar se je prvi dan pokazalo, ko se je z ministri parlamentu predstavil.

Francosko. Družba, ki bi imela skopati panamski kanal v Ameriki, je pred več leti sto in sto milijonov zgubila, ker so si družbini glavarji in njih

prijatelji žepe napolnili. Zoper nekatere te panamske sleparje se je oni dan začela sodnijska obravnava.

Nemško. Princ Henrik, brat cesarja Viljema, se je pred tednom odpeljal z vojnim brodovjem na Kitajsko, da bode ondi utrdil pristanišče Kiao Čao ter morda kaj zemlje pridobil, ali temu se bodo uprli Kitajci, pa bržčas tudi Angleži. — V državnem zboru se je par poslancev vtikalo v naše avstrijske razmere.

Rusko. Ker je Nemčija zasedla kitajsko morsko pristanišče Kiao Čao, zasedla je Rusija pristanišče Artur. Kdor pa ima Artur, temu je pot odprta v glavno kitajsko mesto Peking. Rusija si je dozdej bila z Kitajsko prav dobra, če si bo še zanaprej, potem gorie nemški prevzetnosti na Kitajskem.

Špansko. Filipinski otoki so popolnoma pomirjeni, vsled tega je oni večer bil Madrid, glavno mesto, razsvetljen. — O generalu Weyler-ju se govori, da hoče Don Karlosa posaditi na španski prestol. Pač ne bode slo!

Za poduk in kratek čas.

Božični zvonovi.

(M. T. Savinjski.)

Dobnikovi otroci so že vso zimo koperneli po toliko veselih božičnih praznikih, zlasti pa se niso mogli čakati sv. večera, ko so dobri stari oče ali dedek postavljali jaslice. Najprej so prinesli s podstrešja trioglato desko, pritrdili jo v kotu nad mizo, na njo pa nadevali smrekovih vej. Te so tako pokrili z mahom, da je bil videti lepo zelen hrib, sredi katerega je stal z zvezdicami okinčan lesen hlevček.

»Zdaj pa mi daj, Drejček, sv. Jožefa, Jezuščka in Marijo«, rečejo dedek najmanjšemu izmed otrok, ki je že bil izmed vseh drugih podobic iziskal one tri, koje so dedek najprej zahtevali, da je postavijo v hlevček. »Osleka in voleka ne pozabiti«, tako je Drejček zaklical ter z veseljem gledal, kako se mu mali Jezušček ljubo smehlja iz zelenega mahú. Sestrice so držale že vsaka po jedno ovčko in nekaj pastirčkov in prosile, da bi je dedek kmalu postavili krog hlevčka; saj plot že stoji, da bi katera ovčka ne ušla, med tem ko odhité pastirci molit novorojenega Zveličarja.

Drejček pa je med tem stikal po škatlji, da bi ujel velikega slona z zamorcem na hrbtu, ki se je tako grdo režal, da ga je vselej s strahom opazoval, ali se ne bo morda oživel in skočil raz visokega sedla. Dedek so slona posadili vrh brega, daleč od ovčic — ker slon bi se jih gotovo lotil, ali se ga one vsaj prestrašile — tako je deček modroval. Slednjič se še je zalesketalo mesto Betlehem nad gričem, in okna so se bliščala v rudečih, modrih in zelenih barvah — oh kako lepo je bilo vse to! Otroci so kar strmeli z odprtimi usti in trdili: »Dedek, letos pa so jaslice najlepše!«

Starček se dobrohotno nasmehne, in ko so bile ropotije spravljene in vse zopet pobrisano, usedejo se otroci s starim očetom k peči na klop, ter zvesto poslušajo čudovite prigodbe, katerih so dedek toliko znali. Otroci še opazili niso, ko so prinesli mati večerjo in še le, ko je ustal stari oče ter posadil Drejčeta na tla, zagledajo kadečo se juho na mizi.

Očeta ni bilo; umrl je bil spomladi in zato dedek »molijo naprej«. Med večerjo seveda otroci niso smeli govoriti, tembolj pa so jim rojile misli po glavi. Drejček si je želel, da bi že bil velik in smel iti k polnočnicam, kakor mati in sestrice; tekeli bi tudi rad k potoku ter čakal polnočne ure, ko se na hip Jezusovega rojstva spremeni voda v vino. Tudi bi sila rad vedel, kako se v sveti noči pogovarjajo drevesa in živali. — A zaman

so bile njegove otroške želje, kajti po večerji so ga djali mati v postelj, med tem ko so se sestrice opravljale za božjo službo. Kmalu se duri za njimi zapró, a on je ostal sam s starim očetom. Videl je, kako so dedek vzeli molitvenik, se usedli za mizo jaslicam nasproti ter si nataknili velike, črnoobrobljene očali. Čestokrat so pobožno sklenili roki ter pogledali proti božjemu detetu, kamor je tudi Drejček neprenehoma obračal očesci, dokler se mu nista v trudu zaprli; a sanjal je še vedno naprej o jaslicah ter videl prihajati angeljčke z nebes ter prepevati »Gloria in excelsis Deo!«

Nakrat pa ga je rahlo vzbudila dedekova roka. O polnoči, ko so zvonovi slovesno oznanjali prihod Zveličarja, odprli so dedek okno in ga poklicali: »Drejček, slišiš božične zvonove? Zdaj pa moliva očenaš za sovražnike«. — »A zakaj za sovražnike«, vpraša deček. »Veš Drejček«, rekli so dedek, »božični zvonovi pravijo: Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji; sovražniki naši pa nočejo miru, zato pa moramo sosebno na sveto noč Boga prositi, da omehča njih srca k spravi«. Ni jih tako umél, teh dedekovih besed kakor človek, ki je že v življenju bridko skusil sovraštvo hudobnega srca, vendar je prav pobožno molil ta očenaš za sovražnike. Nato je tako sladko zadremal, da ni slišal ničesar več, niti tega, da so se vrnili mati in sestrice. —

Celo drugače je bilo pri hiši soseda Kocjana. Tudi tukaj so sedeli trije otroci za pečjo ter bi gotovo z radostjo gledali in pomagali, če bi jim dobri dedek ali očka hotel postaviti jaslice! A dedeka niso imeli več, in oče njihov ni imel časa in veselja do tega posla, tudi se mu je usmililo dati kako desetico za take čenčarije, kakor je imenoval sosedove jaslice. Zadnji čas je postal posebno čmeren in togoten. V njegovem srcu je vladal srd in sovraštvo in od tega časa ni bilo več miru pri hiši.

Sprl se je bil namreč koj po Dobnikovi smrti s sosedo zaradi gozdne meje. Ona, sicer pohlevna žena, si ni mogla dati prikrajševati pravic ter je iskala pomoči pri sodnji in jo tudi našla. To je Kocjana neznanško razkačilo. Zasmehovanje drugih vaščanov ga je še bolj razvnelo, in jel je smrtno sovražiti svojo sosedo in vso njeno družino. Kolikokrat je šel mimo njene hiše, zavrela mu je kri, in prišel je slednjič do tega, da je noč in dan premišljeval, kako bi se maščeval.

Sosedi Dobnici ni ostalo prikrito, da ima Kocjan strašno mržnjo do nje. Poskusila je često, dati mu dobro besedo; a vselej jo je tako ostro zavrnil, da je slednjič zgubila pogum, ogovoriti ga še kedaj; pač pa je iskreno prosila Boga pomoči in sprave.

* * *
Minolo je leto in zopet so prišli božični prazniki in Dobnikovi so postavili krasne jaslice. Mati in hčerke so odšle k polnočnicam, dedek pa bedeli in molili pri spečem Drejčku. — Kocjan nocoj ni imel miru. Žena je že tri dni ležala za vročinsko boleznijo, otroci pa tarnali, da nimajo jaslic kakor sosedovi in slednjič prosili, ali bi smeli tjakaj. Že samo ime Dobnik ga je razvnelo, začel se je rotiti in preklinjati, da so otroci strahoma utihnili. V jezi spije par kozarcev vina, vzame klobuk ter otide. Brezsmotreno koraka naprej in srečuje ljudi, ki gredó k polnočnicam. Vsi so bili prijazni, veselo se pomenkovali in radostno hiteli naprej. To ni bilo zanj. Srd in nevolja mu krčita srce, obraz mu žari in obrne se zopet nazaj proti domu. Ko pride do Dobnikove hiše, zgane se nehoté in se ustavi. Strmi nekam pred se v nočno nebo, kjer so zvezdice milo in prijazno migljale, a on tega niti ne vidi. V duši so mu ustajale podobe, ki ga vnovič mučijo: Kako je bil zaradi mejne tožbe osramočen pred sodnikom, pred vsemi vaščani, da celo župnijo. Pri spominu na to

ali vnovič sovraštvo. Skrči pesti in divje pomu vspred se. Stopi za korak bliže in pogleda skozi gleda. Samo stari oče sedi pri mizi in moli.
okn »Nikogar ni doma; nihče te ne vidi« — tako šepeta Kocjan in v glavo mu šine hipoma strahovita misel. »Užgi to hišo; samo šibico je treba prižgati ter vtakniti v slamnato streho! To bo maščevanje!« S trepetajočo roko seže po užgalice v žep, in že jo je hotel potegniti po suknji, da bi užgal; ali ta hip se začujejo zvonovi pri cerkvi, in mahoma se odpre okno. Ali ga je kdo opazil? Stisne se k steni in srpo pogleda skozi okno. A kaj vidi njegovo oko! Dedek je dramil Drejčka in mu rekel: »Čuj, Drejček, božične zvonove! Moliva za sovražnike!« Otrok poklekne v postelji ter moli. Poslušalec pa je vlekel sapo nase. »Dedek, zdaj pa še jeden očenaš za soseda Kocjana, da se mati ne bodo več jokali«, tako vsklikne prisrčno Drejček, sklene vnovič ročici in obrne obrazek proti jaslicam, da ga je pri oknu stoječi Kocjan lahko videl.

O, kako milo Kocjanu prihaja v srcu! Koliko očitane je molitev tega nedolžnega otroka za njegovo dušo! Solze se mu uderó po licih, in krčevito stisne roki na nemirno srce! »Oh Bog, moj Bog, vzdihuje bolešno, kam sem zabredel! Ta hip hotel sem se maščevati nad ljudmi, ki me niti ne sovražijo — za mene molijo! Ali ni to tvoj glas, Oče nebeški, ti me kličeš k spravi in pokori! Ali nisem prav od tega časa, kar sovražim to hišo, postal sam najbolj nesrečen? Odpusti mi, o Bog, vse hočem poravnati, vse popraviti, oh, le daj zopet mir moji duši!«

Tako je molil, potem pa z naglim sklepom potrkal na okno. »Sosed Dobnik, ali slišite?« Starček se kmalu oglasi in posveti z lučjo. »Oprite za nekaj besed!« Začudeno ga pelje dedek v sobo, a še bolj se zavzame, ko sliši Kocjanove spravljive besede in kako prosi odpuščenja radi dolgotrajnega sovraštva. Globoko ganjen mu dedek poda roko, rekoč: »Hvala večnemu Bogu! Nisem pač slutil, da bođe tako hitro uslišal našo molitev! Kaj ne sosed, odslej pa si bova dobra in zvesta prijatelja kakor nekoč!« In tako je bilo. —

Drejček pa, ki je bil uzrok tej spravi, je zdaj pobožen in srečen duhovnik. Sleharo leto, ko zasliši božične zvonove, moli posebno za dragega dedeka in Kocjana in še za spravo vseh, ki žive v sovraštvu. Ali se naj takrat tudi tebe spominja, dragi bralec?

Smešnica. Dva tovarniška delavca se menita o pridnem sosedovem delavcu Poštenoviču. Prvi reče: »Poštenovič je izredno priden in prav uljuden delavec, toda vsi delavci sosedove tovarne ga smrtno sovražijo. Kako je vendar to?« — Drugi mu odgovori: »Ker je z vsem preveč zadovoljen!«

Razne stvari.

Domače. (Milostivi knezoškof) so v nedeljo zvečer bili pri božičnici katol. delavskega društva ter so delavce razveselili z imenitnim govorom o božičnem drevesu, ki pomeni drevo spoznanja hudega in dobrega, drevo življenja, sv. križ, katol. cerkev in tudi katol. delavsko društvo.

(Imenovanje.) Mil. knezoškof so imenovali svojim duhovnim svetovalcem vlč g. Jožefa Majcen-a, kn. šk. dvornega kaplana in mnogozaslužnega tajnika knezofskijske pisarnice. Častitamo! Ad multos annos!

(Prav vesele božične praznike) želimo vsem svojim gg. naročnikom, bralcem, prijateljem, posebno pa gg. dopisnikom, ki se toliko za vbogajme tru-

dijo za naš list. Vse naj božje dete Jezušček obilno blagoslovi!

(Najvišje potrjenje.) Pretvetli cesar so potrdili izvolitev častitega g. župnika Marka Tomažiča načelnikom in g. Franca Gučeka načelnikovim namestnikom okrajnega zastopa v Kozjem.

(Uljudno prosimo) gg. naročnike »Slov. Gosp.«, da pri naročitvi na list zapišejo številko adresnega zavitka in pa pripomnijo, če so star ali nov naročnik. S tem je nam silno zljajšan preobilni posel upravnštva o novem letu.

(Štajarski deželni zbor) se snide prihodnji torek, dne 28. decembra. Našim vrlim poslancem želimo najboljšega uspeha! Nemški zagrizenci že imajo pripravljen načrt o volitvah v okrajne zastope, po katerem bodo skoro vsi »purgarji« postali veleposestniki. Ako se ta postava vsprejme, potem bodo vsi naši okrajni zastopi postali sčasoma nemški.

(19tisoč naročnikov) ima graški katoliški list »Sonntagsbote«. Naš »Slov. Gospodar«, ko bi šlo primeroma, pa bi jih moral imeti 9500. Ali kje še smo! Zato pa dragi prijatelji, kdor priseza na geslo »Vse za vero, dom, cesarja« in mu je mar duševni in telesni napredek našega ljudstva, naj za naš list agituje!

(Vnebovpijoča krivica.) Konjiški in vitanjski trg plačujeta desetkrat manj cesarskega davka, kakor kmečke občine, vendar pa ravno toliko zastopnikov volita v okrajni zastop, kakor kmetje. In take grozne krivice se gode več ali manj povsodi. Naš slov. kmet je pa gotovo desetkrat politično bolj zrel, kakor kak mestni ali trški »šoštar, der pisel tajč pohrusten!«

(Sveti misijon) je bil v novi vojniški cerkvi od dne 11. do 21. decembra. Vodili so ga trije gg. celjski lazaristi: J. Macur, F. Kitak in F. Pediček. Udeležba je bila velikanska. K mizi Gospodovi jih je pristopilo 4150. Hvala večnemu Bogu!

(Iz Drvanje v Slov. goricah) nam poroča prijatelj, da je ondi dne 25. novembra za vselej oklenkalo dosedanjem županu, ki je bil preveč unet za nemščino in glavo previsoko nosil. Odborniki so si izvolili vrlega Slovenca za župana. Slava!

(Iz Doliča pri Slov. Gradcu) nam piše star prijatelj: Vse slovenske južnoštajarske občine naj prosijo pri c. kr. namestništvu v Gradcu, da naj za ves Južni Štajar izdaje slovenski uradni list, ker to pride predrago, če vsako glavarstvo ima svoj nemško-slovenski list. Izvrstna misel!

(Ptujška nižja gimnazija) naj se podržavi! To je bojda želja deželnega odbora. Prav dobro bode to za deželno blagajnico, pa tudi za nas Slovence, ker le potem bomo na ptujski gimnaziji dobili slovenske vsprejme.

(Ali je res tako?) V »Gr. Z.« beremo, da je c. kr. okrajno sodišče slovenjgraško upnike (?) za pokoj. g. župnikom Fidršek-om sklicalo v svojo pisarno novega leta dan! Ali v Slovenjgradcu k letu ne bodo več imeli praznikov?

(Osebnosti.) Zdravnik v Št. Pavlu na Boljski postane g. dr. Kamilo Böhm, rodom Novomeščan. — Vodja žandarmerijske postaje v Mozirju, g. Urek, je prideljen kot uradnik k zemljiški knjigi v Št. Lenartu v Slov. goricah.

(Od gornje Savinje.) V Gornjem gradu je že novi g. sodnik Vidic prevzel agende, ker je občepriljubljeni dosedanji sodnik, g. dr. Fraidl, prestavljen na Ptuj. — Telegrafična postaja na Rečici je dovoljena.

(Grozen dvojni uboj.) Oni teden je kočar Vračko v Polički vesi blizu Pesnice ubil svojega 70letnega tasta Ferlinca in njegovo ženo, jima vzel več denarja ter ju pustil tri dni v krvi. Zlobneža že ima

gosposka pod ključem, pa tudi njegovo ženo, hčer ubitega Ferlinca, in njegovo mater. Ta Vračko bo prvi, ki bo v Mariboru obešen.

(V Laškem trgu) je po sv. misijonu v slovenskem jeziku bil nemški misijon, dasi je ondi samo par trdih Nemcev. Sad nemškega misijona pa je, da so Nemci že prišli prosit, naj bo za njih enkrat na mesec nemška pridiga. Tako nemštvo napreduje na vseh koncih in krajih!

(Odlikovanje.) G. Albert Stiger, nemški župan Slov. Bistrice, je dobil zlati zaslužni križec s krono za zasluge; gotovo v prvi vrsti za to, ker bode občina veliko vojašnico zidala.

(Regulacija Savinje) stane vsako leto mnogo stotakov, a za vravnavo Drete se pa živi krst ne zmeni, akoravno je voda Zadrečanom že mnogo sveta razjedla ter odnesla. Ali Zadrečani niso kakor drugi ljudje?

(Šola zaprta.) Pri Sv. Marku niže Ptuj je tamkajšnja ljudska šola od minole nedelje do praznika sv. Treh kraljev zaprta, ker med otroci razsajajo ošpice, skrlatica in davica.

Društvene. (Dijaški kuhinji v Mariboru) so dardvali č. g. Jernej Frangež, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici, č. g. Jož. Sigl, kaplan v Kamnici, po 2 kroni in g. Martin Županič, krčmar v Starinovi vesi, 1 krono. Bog plati!

(Kmetijsko bralno društvo na Hajdinju) ima na dan sv. Štefana po popoldanski službi božji v gostilni gospe Senekovičeve občni zbor in volitev novega odbora. Vabljeni ste k obilnej udeležbi!

(Iz Žalca.) Slov. kat. delavsko društvo priredi na novega leta dan, dne 1. jan. veselico v gostilni gospe Hausenbihler-jeve. Na programu sta igri: »Eno uro doktor« in »Šolski nadzornik« ter petje domačega pevskega kvarteta.

(V Čadramu) bo na praznik sv. Štefana »kat. pol. kmet.-narodno društvo Sloga« v gostilni Blaža Mlakar-ja občni zbor imelo in bo pri tistem naš sosed bl. g. dr. Jožef Vošnjak govoril.

(»Slovanska čitalnica«) v Mariboru priredi dne 31. dec. v Gambrinovih prostorih (Gambrinushalle) Silvestrov večer z jako zanimivim vsporedom. Začetek ob 8. uri zvečer. Na to veselico vabi najljudneje odbor.

(Vabilo) k veselici, katero priredi »bralno društvo v Rušah« na praznik sv. Štefana, t. j. dne 26. dec. v gostilni g. Franca Novaka z igro, petjem, godbo in pristo zabavo. Vstopnina 25 kr. za osebo. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Blagodušna preplačila se hvaležno sprejmejo. K mnogobrojni udeležbi najljudneje vabi odbor.

(Zahvala.) Deželni poslanec, g. dr. Fran Jurtéla, podaril je kmetijskemu bralnemu društvu na Hajdinju 2 gld., za kar se mu izreka najdostojnejša zahvala.

(Narodna čitalnica na Ptuj) priredi na Silvestrovo društven večer s sledečim vsporedom: 1. Gledališka igra »Blaznica v I. nadstropju«. 2. Šaljiv prizor. 3. Tombola. 4. Prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri.

(Bralno društvo v Št. Pavlu) v Savinjski dolini priredi dne 26. dec., na dan sv. Štefana popoldne po večernicah v šoli letno glavno zborovanje s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Vplačevanje udnine in vsprejem novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Posvetovanje gledé naročitev časnikov. 6. Slučajnosti in predlogi.

(Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Tab.) bo imelo dne 28. dec. dopoldne ob pol 10. uri v šolskih prostorih redni letni občni zbor, h kateremu se p. n. člani uljudno vabijo. Vspored: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev predsednika in odbora. 4. Določitev časopisov in knjig za leto 1898. 5. Slučajnosti.

(Novo kat. polit. društvo) se snuje v Kozjem za kozjanski okraj. Ozirom na imenitno važnost takega društva uljudno vabi začasni odbor, da se Slovenci kozjanskega okraja v obilnem številu vdeležé osnovalnega zbora dne 27. dec. ob 10. uri dopoldne v prostorih g. Fr. Gučeka v Kozjem.

(Redni občni zbor) »Zveze slovenskih posojilnic« bode v sredo, dne 29. dec. ob 10. uri popoldne v sejni dvorani posojilnice v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo društvenih revizorjev. 3. Razgovor o načrtu nove zadružne postave. 4. Volitev novega predsednika in odbornikov. 5. Razni navsvéti. Opomba: Po § 11. društvenih pravil smejo se udeleževati občnega zbora pooblaščenici v »Zvezi« stoječih posojilnic, pa tudi vsak zadružnik takšnih posojilnic.

Iz drugih krajev. (Odlikovanje.) Sv. oče papež Leon XIII. so odlikovali z diplomo z dne 27. nov. g. G. G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani, s tem, da so mu podelili za njegovo osebo naslov »založnika Nj. svetosti«; in mu dovolili pri njegovi trdki imeti papeški grb. Piccoli si ga je zaslužil s tem, da leta in leta daje ljubljanskim dobrodelnim zavodom zdravila brezplačno.

(V »Narodni šoli« v Velikovcu) bode dne 29. dec. ob 2. uri popoldne božičnica z govori, petjem, igrami in razdelitvijo daril.

(Snega) so imeli koncem meseca novembra na Koroškem dovolj, če ne preveč; železniški promet je pri Trbižu bil par dni ustavljen, na Dunaju, na Češkem pa še so brez snega.

Loterijne številke.

Trst	18. decembra 1897:	3, 37, 39, 18, 28
Linc	»	»
		52, 6, 77, 64, 15

Čebelnovoščene sveče,

lepo izdelane, dobro obležane, prodaja v vsakej velikosti in številu

Jožef Dufek,

svečar v Mariboru, Viktringhofgasse št. 5.

Cenik na zahtevo zastoj. 3-8

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah.

Zdravilski konjak za boleestnike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 56

Dr. A. Praunseis

okrožni in praktični zdravnik

v Celju 21-22

ordinuje tudi za zobobolne vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne v Celju

Ringstrasse št. 9.

Plombira se zlatom, srebrom in emailom po amerikanskem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev.

V najem

dam prostorno hišo blizu farne cerkve. Pripravna je za gostilno in trgovino ob enem. Imam tudi dovoljenje vino, pivo, žganje in tabak prodajati.

Jožef Pirš, posestnik pri Sv. Jerneju, pošta Sv. Duh (Loče). 2-3

Konja, ki je 4—5 let star, nad 15 pesti, pohleven, v kolesel in v voz zanesljivo vpeljan, se išče kupiti.

Ponudbe s ceno sprejme iz prijaznosti J. Weixl, naduč. v p. v Mariboru, Sophienplatz 3, II. Stock. 2-2

Naznanilo.

Prav trpežen glasovir je po najnižji ceni na prodajo v Mariboru št. 7. gornje nastropje, stolni trg (Domplatz). 1-2

Mežnarski pomočnik,

samec, vaje službe, sprejme se takoj v službo pri organistu na Dolu pri Hrastniku. 1-3

Viničarja

išče J. Kaup v Kamnici pri Mariboru. Taisti dobi 1 oral njive in brano za 5 glav živine, katero lahko seboj prižene, ali mu jo kupi gospodar. 1-3

Mala hiša

z lepim vrtom in studencem se proda blizu sv. Jožefa pri Mariboru. Več pové Marija Novak v Studencih št. 39. 2-3

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje tudi po novem letu uloge po 4% brez odbitka novega rentnega davka. 2-3

Jedino pravi Balsam
(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi

pri Rogatec-Slatini

Preskušen in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristneje, najreelneje in najceneje ljudsko domače zdravilo, ki uteši prsne in pljučne bolezni, želodčni krč itd. ter je vporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vrednejo ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedino pravega balzama, kakor tudi kupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamo, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zelene varstvene znamke, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica. 23-30

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Najnovejši stroji za pripravo poklaje:

Slamoreznice, krompir- in reporez-nice, drobilni in stiskalni stroji, soparni stroj živinske poklaje, prenosilne peči s štedilnim kotlom,

kateri slednji je položen, ali ne, vravnati tako, da stoji, ali se prevažajo, da se kuha ali pari v njem živinska poklaja, krompir; služi še drugim gospodarskim in domačim potrebam itd.

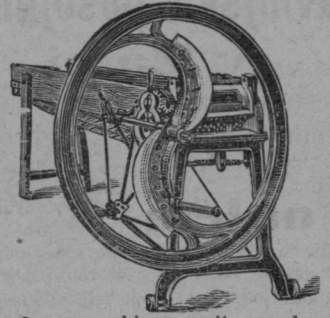
Nadalje: **Stroji za luženje turšice, čistilnice za žito (vetrnice), žitni trijeri (žitočistilniki), stiskalnice za seno in slamo,** ki se gonijo z roko, stojijo, ali se lahko prevažajo. Vse imenovane stroje izdeluje in prodaja z jamstvom, da so najboljše, najtrpežnije izdelani,

PH. MAYFARTH in drug,

c. kr. izjemno priv. tovarna gospodarskih strojev, livarna in fužine s parom
Na Dunaju, II. Taborstrasse št. 76. 3-5

Odlikovani z več kot 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani katalogi in priznanilna pisma gratis. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

19—22

Ivan Rebek

umetni in stavbeni ključar v Celji

Poljske ulice 14 (Feldgasse) v lastni hiši.

Priporoča se preč. duhovščini in slavn. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela pri stavbah hiš in drugih poslopij, osobito za **cerkvena dela**, katera se najlepše krasijo z lepim in umetnim ključavničarskim delom, kakor n. pr. kovane mreže za okna, različne okove za vrata, kovane predaltarske, nagrobne in vrtno ograje, različne svetilnike. Izdelujem železna vrata vseh slogov, različna štedilna ognjišča, katera imam tudi v zalogi.

Napeljujem vodovode in strelovode, hišne telegrafe in telefone. Prevzamem tudi vsa železna **konstrukcijska dela**, bodi si: strehe, stopnice, cvetličnjake itd. itd.

— Vse po najnižjih cenah. —

Načrti in proračuni brezplačno. — Za dobro delo jamčim.

Ponujam

10-12

pod zanesljivo pošteno postrežbo popolnoma **friško** blago: kava, kilo po gl. 1'20, 1'30, 1'40 itd. rosine, cvebe, vamperle, rožiče, orehe, lešnike, mandeljne, pinole, češple, fige, citrone in arancine, kakor tudi izvrstnega čaja, ruma, čokolade, olja in parno pšenično moko.

Milan Hočevar, Celje, glavni trg.

V vsakem poštno oddajnem okraji, v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot 26

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, **avstrijskega** podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „**V. u. G.**“, Gradec, poste restante.

●	Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21	●
Zaloga manufakturnega blaga na debelo in drobno	<p>P. n.</p> <p>Slavnemu občinstvu priporočam svojo</p> <p>veliko zalogo suknenege, platnenege in modnega blaga</p> <p>za moške in ženske obleke vsake vrste štofov, kamgarnov in lodna, črne gladke in pisane kašmirje od najcenejše do najboljše vrste in najnovejše volnatne zimske in židane robe. — Narejene bele, pisane in Jägerjeve srajce, kolirje, manšete in najnovejše zavratnike, katere prejmem iz najboljših tovarn.</p> <p>Veliko zalogo vsake vrste odev in kocov.</p> <p>Zagotavljam vsakemu po nizkih cenah pošteno postrežbo.</p> <p>Z odličnim spoštovanjem</p> <p style="text-align: right;">Franc Dolenc.</p>	Zaloga manufakturnega blaga na debelo in drobno
2—3		
●	Franc Dolenc v Mariboru, Tegethofove ulice 21	●

Savinjska posojilnica v Žalci

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka novega rentnega davka.

V najem se da pri farni cerkvi Sv. Vida hiša z obrtom za krčmo in štacuno takoj od 1. prosinca naprej. Hiša stoji ob veliki cesti in je 20 minut oddaljena od železniške postaje Grobelno. — Več o tem pove upravništvo „Slov. Gosp.“ 2-3

Kot gospodarski pristav

želi vstopiti takoj v službo pošten, marljiv in trezen mladenič; absolvent kmetijske šole, katero je dovršil z izvrstnim vspehom. Ponudbe pod F. M., ekonom p. Loka pri Zid. mostu, Štajarsko. 1-2

Na prodaj

je hiša v najboljšem stanu, s krčmo in mesarijo in malim zemljiščem vred, ob glavni cesti iz Ptuja v Krapino v vinorodnih Halozah. Pogoji ugodni. Kupec se oglasi pri

Francu Svenšek-u, 2-3
krčmarju in mesarju pri Novi cerkvi pri Ptuj.

J. N. Peteršič, Ptuj,

nasproti velike vojašnice (Ungarthor-gasse št. 6) zraven pošte,

trgovina knjig, papirja, galanterijskega in norimberskega blaga, pisalnega in risalnega orodja priporoča p. n. pisarnam, čast. duhovščini, g. učiteljem, slav. občinam, slav. krajn. šol. svetom, slav. društvom, kakor vsem gg. trgovcem in slav. občinstvu svojo novo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavi-janje, raznovrstno barvanega svilnatega papirja (za cvetlice), za vezanje knjig itd.

Zalogo raznih sedaj novo upe-ljanih pisank in risank, dobrih svinč-nikov, kakor angleških peres.

Nadalje priporočam zavitke za pisma raznih velikosti in barv, pe-resnike, črnilo, tablice, črtalnike, ra-dirke, krede, gobice, pušice in skatlje za peresnike, torbice, knjižice za be-ležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbir papirja in za-vitkov v mapah in elegantnih škat-ljah (kasetah).

Najbolje strune za citre, gosli, kitare in tamburice. Velik izbir tint-nikov, albumov in okvirov za foto-grafije, spominice, žepne nože, moš-njice za denar, vsakovrstne pipe, izprehodne palice in vseh drugih v galanterijo spadajočih predmetov.

Nadejaje se, da me bode slav. občinstvo v mojem novem povzetju vsestransko podpiralo, beleži z vele-spoštovanjem
Gornji.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

NAZNANILO.

„Južno-štajerska hranilnica“ v Celju

obrestuje hranilne vloge, kakor dosedaj tudi od novega leta 1898 naprej po **4 odstotke**, ne da bi odte-govala rentni davek.

Nevzdignjene obresti pripisujejo se vsakega **pr-vega prosinca in prvega malega sr-pana** h kapitalu.

1-6

Ravnateljstvo.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode stolne ulice št. 1. v Mariboru, stolne ulice št. 1.

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom za naročila vsakovrstnih cerkvenih izdelkov, kakor vsakovrstne monštrance, kelihe, ciborije, lestence, svečnike, križe itd.

Staro cerkveno orodje dobro popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju.

Za vse svoje izdelke jamčim.

Svoji k svojim!

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravlja v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaljo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Veledenjeni gospod lekarnik!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delajočega trpotčevega soka; potrebujem jih za svoje poznanke. Jaz sem od dveh steklenic od nesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazinaj setorej, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo on je pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto navsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastonj in poštine prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

v Mariboru, koroške ulice 5.

Tiskarna sv. Cirila

„Narodne pesmi“

15—30

Odgov. urednik B. Ferik.

Tisk tiskarne sv. Cirila.